RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Rekenkameronderzoek 2022 – Sport -en beweegbeleid in gemeente Twenterand

BESLISPUNTEN

- Kennis te nemen van het rapport van de Rekenkamer West Twente 2022 inzake het onderzoek “Sport- en beweegbeleid in gemeente Twenterand”.
- De centrale boodschap uit het rapport van de Rekenkamer West Twente 2022 inzake het onderzoek “Sport- en beweegbeleid in gemeente Twenterand” te onderschrijven.
- De volgende conclusies uit het rapport van de rekenkamer over te nemen:
  1. Veel ambitie en energie op het gebied van sport, maar borging ontbreekt vooralsnog.
  2. Accommodatiebeleid en sport- en beweegbeleid vragen om actualisatie, uitvoeringsplannen ontbreken.
  3. Overzicht sport- en beweegactiviteiten binnen de gemeente is momenteel beperkt.
  4. Ambitie om maatschappelijke meerwaarde bepalend te laten zijn krijgt steeds meer vorm.
  5. Gemeente is volgens sportpartners zichtbaarder, maar verbetering mogelijk in de communicatie.
  6. De gemeenteraad volgt in grote mate de lijnen van het college.
- De volgende aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamer over te nemen:
  1. Investeer in goede monitoring en een beter inzicht in het aanbod en controleer of er uitvoeringsplannen zijn.
  2. Stel actief kaders door raadsinstrumenten beter te benutten.
  3. Borg effectieve communicatie met sportpartners via de volksvertegenwoordigende rol.

INLEIDING

Op basis van een inventarisatie van mogelijke onderwerpen voor 2021 bleek het sport- en beweegbeleid van de gemeente Twenterand een inhoudelijk relevant thema. In 2021 was het uitvoeren van dit onderzoek echter niet opportuun door de beperkte voortgang die er op het beleidsterrein was geboekt, mede veroorzaakt door de coronapandemie. In 2022 heeft de Rekenkamer West Twente besloten om het onderzoek naar het sport- en beweegbeleid alsnog uitvoeren. Dit onderzoek richt zich daarmee op de periode na COVID-19.

Doel- en vraagstelling
In dit onderzoek staat de doeltreffendheid van het sport- en beweegbeleid van Twenterand centraal. De focus ligt daarbij op de realisatie van de doelen uit het sportakkoord.
Het doel van dit onderzoek is drieledig. De Rekenkamer wil de raad inzicht te geven in:

- het gemeentelijk beleid ten aanzien van sport en bewegen;
- hoe uitvoering wordt gegeven aan dit beleid; en
- wat de rol van de gemeenteraad daarin is.

Hieruit vloeit de volgende centrale onderzoeksvraag voort:
"Hoe doeltreffend is het sport- en beweegbeleid van de gemeente Twenterand?"

Deze centrale vraag wordt beantwoord aan de hand van de diverse deelvragen, die in de clusters *beleid*, *uitvoering* en *rol gemeenteraad* zijn opgedeeld.

RAPPORT

In bijgevoegd rapport doet de Rekenkamer West Twente verslag aan de gemeenteraad over haar onderzoek. Dit rapport bestaat uit twee delen, een bestuurlijke nota en een nota van bevindingen.
De bestuurlijke nota bevat de onderzoeksverantwoording, de centrale boodschap met de conclusies en de aanbevelingen, gevolgd door de bestuurlijke reactie en een nawoord van de Rekenkamer.

De nota van bevindingen bevat de uitwerking van deelvragen: hoofdstuk 1 gaat over *beleid*, hoofdstuk 2 over *uitvoering* en hoofdstuk 3 gaat over de *rol van de gemeenteraad*
De kern van het rapport bestaat uit de centrale boodschap met de zes conclusies en de drie aanbevelingen ten behoeve van de gemeenteraad.

Centrale boodschap

Afgelopen maanden heeft de Rekenkamer West-Twente onderzoek gedaan naar het sport- en beweegbeleid van de gemeente Twenterand. De rekenkamer ziet dat de gemeente Twenterand in de afgelopen jaren haar eigen rol ten aanzien van sport steeds meer vorm heeft gegeven. Er zijn veel waardevolle ambities en initiatieven op het gebied van sport, waarmee de gemeente en sportpartners in de komende periode verder aan de slag gaan. Er valt nog winst te behalen in het structureren van de ambities en de communicatie daar over.

Conclusies

1. Veel ambitie en energie op het gebied van sport, maar borging ontbreekt vooralsnog
De onderzoekers zien dat er veel ambitie bij de gemeente ligt om aan de slag te gaan met de sportvisie en het Sportakkoord van de gemeente Twenterand. Er worden momenteel veel (nieuwe) initiatieven uitgezet en er leven veel ideeën om samen met sportpartners aan de slag te gaan met de uitvoering van plannen. Ook wordt er nu veel ad hoc samengewerkt met ambtenaren van andere beleidsterreinen, om de integraliteit van het sport- en beweegbeleid te bevorderen. Dit gebeurt echter nog niet in structurele overleggen.
De ambitie en energie komt nu onder andere vanuit een energiek ambtelijk team. Dit brengt op dit moment stabiliteit, maar het is de vraag in hoeverre de ideeën van nu geborgd zijn voor de langere termijn. Door ideeën te borgen in (beleids)stukken ontstaat er over langere termijn meer stabiliteit en blijft kennis behouden.

2. Accommodatiebeleid en sport- en beweegbeleid vragen om actualisatie, uitvoeringsplannen ontbreken
De geldende beleidskaders van de gemeente, het sport- en beweegbeleid en het accommodatiebeleidsplan zijn verlopen en nog niet geactualiseerd. Het sport- en beweegbeleid is verlopen in 2021. Begin 2023 gaat er een herziene versie naar de raad ter vaststelling. Het accommodatiebeleid is al in 2016 verlopen. Deze wordt pas na het sport- en beweegbeleid herzien. Dit gebeurt naar verwachting nog wel in 2023. Het is goed dat er momenteel aan nieuw beleid wordt gewerkt, maar er is sprake van het wegwerken van een achterstand. Zowel bij de gemeente als bij sportpartners wordt op dit moment de noodzaak tot vernieuwing gevoeld, maar hier is de voorbije jaren niet op geacteerd.
Voor het sport- en beweegbeleid is de vertraging te verklaren door de COVID-19 periode en de wisseling in beleidsambtenaren. De opstelling van dit beleid in 2018 is ook in nauwe overeenstemming met het sportplatform, een vertegenwoordiging van Twenterandse sportvereniging, bereikt. In het sport- en beweegbeleid uit 2018 wordt gesteld dat doelen jaarlijks worden vertaald in uitvoeringsplannen. Deze uitvoeringsplannen zijn echter nooit opgesteld. Hierdoor blijft onduidelijk hóe de doelen in de visie in de praktijk hadden moeten worden bereikt.

3. Overzicht sport- en beweegactiviteiten binnen de gemeente is momenteel beperkt
Om in beeld te krijgen hoe het ervoor staat met de doelrealisatie van de gestelde beleidsdoelen is het belangrijk om een goed zicht te krijgen op hoe het er hier mee voorstaat. Momenteel is dit niet goed in beeld. Cijfers over sport- en beweegdeelname van de inwoners van Twenterand zijn momenteel niet compleet, omdat gebruik wordt gemaakt van algemenere monitoringsgegevens. Ondanks de ambitie om het inzicht op korte termijn te verbeteren, is het nog onduidelijk of dit gaat lukken. Verder is er momenteel geen compleet overzicht van alle sport- en beweegaanbieders in de gemeente. Ook hier wordt aan gewerkt.

4. Ambitie om maatschappelijke meerwaarde bepalend te laten zijn krijgt steeds meer vorm
Het staat vast dat de gemeente oog heeft voor de maatschappelijke meerwaarde van sport. Via de waarderingssubsidie bij het lokaal sport- en beweegakkoord wordt bijvoorbeeld meer subsidie uitgekeerd naarmate er meer maatschappelijke meerwaarde wordt bewerkstelligd. Er is nog ruimte voor verbetering. Zo worden de grenzen van het benutten van maatschappelijke organisaties niet benoemd in het beleid en ook niet altijd gezien. Het is voor veel sportverenigingen bijvoorbeeld lastig om vrijwilligers te vinden voor maatschappelijke activiteiten die overdag plaatsvinden of om beschikking te hebben over voldoende ruimte. Ook worden nog niet alle verenigingen in dezelfde mate bereikt.

5. Gemeente is volgens sportpartners zichtbaarder, maar verbetering mogelijk in de communicatie
De gemeente is volgens sportpartners in de laatste jaren zichtbaarder geworden. Het proces van het Lokaal Sportakkoord heeft hieraan veel bijgedragen. Ook uit de geraadpleegde documenten blijkt dat de gemeente hierin investeert. Zo organiseert de gemeente informatieavonden voor sportpartners, waarin informatie kan worden gedeeld en er ruimte is voor persoonlijke ontmoeting. Ook wordt er eens per kwartaal een nieuwsbrief gestuurd met updates over (de voortgang van) het sportbeleid en de uitvoering. Het is wel de vraag in hoeverre de gemeente alle partners weet te bereiken. Dit hangt samen met het krijgen van een completer overzicht van sportaanbieders (zie conclusie 3). Verenigingen en andere sportpartners worden goed meegenomen in het opstellen van nieuw beleid en plannen, zoals het lokaal sport- en beweegakkoord. Zoals bij veel participatietrajecten ontbreekt het echter ook hier nog te vaak aan een expliciete terugkoppeling over het vervolgproces en geplande acties. Daardoor is het voor betrokkenen onduidelijk wat er met hun inbreng gebeurt.

6. De gemeenteraad volgt in grote mate de lijnen van het college
De gemeenteraad volgt in grote mate het door het college voorgestelde beleid. De raad is in het beginstadium voor de nieuw op te stellen sport- en beweegvisie niet actief betrokken en heeft hier ook niet om gevraagd. Ook is niet vast te stellen dat het ontbreken van een actueel accommodatiebeleid (sinds 2016, zie conclusie 2) er toe heeft geleid dat de raad hiervoor aandacht heeft gevraagd. Evenmin is dit het geval voor het gebruik van verouderde monitoringscijfers.

Aanbevelingen

1. Investeer in goede monitoring en een beter inzicht in het aanbod en controleer of er uitvoeringsplannen zijn
Het is van belang om zicht te hebben op het bereiken van doelen bij de uitvoering van nieuw beleid. Daarom moet er een beter overzicht zijn van wat de huidige stand van zaken is. Investeer daarom in goede monitoring op sportdeelname van inwoners. Ook is beter zicht gewenst op het huidige sportaanbod. Met de inventarisatie van huidige sport- en beweegaanbieders en het nieuwe nog te ontwikkelen communicatieplatfom zijn hier goede speerpunten voor, maar het is op het moment van schrijven niet duidelijk of deze zaken ook daadwerkelijk op korte termijn gerealiseerd gaan worden. Aanbeveling aan de raad is om hiervoor in de aanloop naar en bij de behandeling van de sport- en beweegvisie in 2023 op toe te zien.
Om de nieuwe sport- en beweegvisie te kunnen uitvoeren in het van belang dat er (jaarlijks) uitvoeringsplannen worden opgesteld zodat duidelijk is waar dat jaar aan gewerkt wordt. Uitvoeringsplannen geven de raad meer zekerheid dat de doelen gehaald worden. De acties uit de uitvoeringsplannen stellen de raad in staat om te controleren of de beoogde ‘output’ gehaald wordt.

2. Stel actief kaders door raadsinstrumenten beter te benutten
Uit het onderzoek blijkt dat er bij zowel de gemeente als bij sportpartners grote behoefte is aan een nieuw, actueel accommodatiebeleidsplan. Hierbij is het ook van belang om bij het opstellen hiervan sportpartners te betrekken, zodat hun wensen en ideeën meegenomen kunnen worden en er ook draagvlak ontstaat voor (on)mogelijkheden. Hier liggen kansen voor de kaderstellende (en volksvertegenwoordigende rol) van de raad.
De rekenkamer heeft geconcludeerd dat de raad tot nu toe volgend is op voorstellen vanuit het college. Aanbeveling is daarom het eigen instrumentarium als raad effectiever te benutten. De raad heeft daarvoor verschillende mogelijkheden, zoals:

- het organiseren van een informatieavond over het nieuwe sport- en beweegbeleid en het accommodatiebeleid, waarbij vooraf ideeën meegegeven kunnen worden aan de ambtelijke organisatie;
- als toehoorder aansluiten bij de informatieavonden voor sportverenigingen;
- zich aanmelden voor de verzendlijst voor de nieuwsbrief sport om op de hoogte te blijven van de actuele ontwikkelingen;
- actief gebruik te maken van het informatierecht en recht van agendering met het oog op het tijdig vaststellen van nieuw beleid en het ontvangen van actuele monitoringsgegevens.

3. Borg effectieve communicatie met sportpartners via de volksvertegenwoordigende rol
De raad heeft belang bij een verbetering van de communicatie met sportpartners omdat dit de doelrealisatie ten goede komt. Zeker waar het gaat om terugkoppeling van plannen waar samen aan is gewerkt, is het van belang dat er door de gemeente goed wordt gecommuniceerd over wat er met de input is gedaan, zodat het draagvlak voor de uitvoering en de effectiviteit daarvan verbetert. Goede terugkoppeling over geleverde inbreng naar sportpartners, moedigt hen bovendien aan om ook in de

toekomst inbreng te (blijven) leveren voor het sport- en beweegbeleid. Het waarborgen van deze inbreng vanuit de sportpartners raakt aan de volksvertegenwoordigende rol van de raad. Daarom is de aanbeveling aan de raad om op deze communicatie toe te zien, ook al is het college verantwoordelijk voor de praktische uitvoering hiervan.
Hetzelfde principe geldt voor de uitvoeringsplannen. Omdat er in de uitvoering veel wordt verwacht van sportpartners, is het van belang om hen bij het opstellen van de uitvoeringsplannen te betrekken. Op die manier kunnen praktische overwegingen en problemen waar sportpartners tegenaan lopen worden meegenomen. Ook al is het college verantwoordelijk voor de praktische uitvoering van dit participatieproces, het past bij de volksvertegenwoordigende taak van de raad om er op toe te zien dat het ook daadwerkelijk gebeurt.
Als er in het vervolg weer een sportakkoord wordt opgesteld, is de aanbeveling de ondertekening breder te beleggen en zo het eigenaarschap onder sport- en beweegaanbieders te vergroten.

SLOT

Het raadspresidium nodigt de gemeenteraad uit om tot besluitvorming over te gaan op basis van voorliggend raadsvoorstel. Dit raadsvoorstel is geschreven conform de door u op 8 november 2022 aangenomen motie M105 “behandeling, besluitvorming en monitoring aanbevellingen rekenkameronderzoeken”. Deze motie is bijgevoegd.

Desgewenst kunt u het voorstel c.q. concept besluit amenderen of anderszins (bijvoorbeeld middels een motie) uitspraken doen over het rapport van de Rekenkamer en de daarin opgenomen centrale boodschap, conclusies en aanbevelingen.

Het raadspresidium van Twenterand,

mr. J.C.F. Broekhuizen, burgemeester

drs. R.J.M. Ros, raadsgriffier